

4. Interpelácia poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Urbániho na ministra financií Slovenskej republiky J. Počiatka vo veci zbierky výtvarných diel Slovenskej sporiteľne

Milan Urbáni
poslanec Národnej rady Slovenskej republiky

Bratislava 28. jún 2007

Pre: Vážený pán
Pavol Paška
predseda
Národná rada Slovenskej republiky

Vec: Interpelácia ministra financií SR a ministra kultúry SR

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	
Došlo:	29 -06- 2007
Číslo:	996/07
Predchádzajúce číslo:	Prílohy:

Vážený pán predseda,

podľa §129 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov podávam interpeláciu na ministra financií Slovenskej republiky pána Jána Počiatka a ministra kultúry Slovenskej republiky pána Mareka Mad'ariča.

Vážení páni ministri,

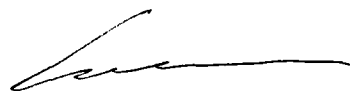
nechcem sa vracieť k ekonomickej podstate predaja Slovenskej sporiteľne, ani k mechanizmu jej predaja, ale vzhľadom na to, že som pri predaji Slovenskej sporiteľne nezachytil ani zmienku o osude zbierky diel významných maliarov, hodnotu ktorej ani nedokážem vyčíslieť, Vás v mojej interpelácii žiadam o poskytnutie zoznamu zbierky výtvarných diel v Slovenskej sporiteľni, finančné ohodnotenie jednotlivých diel, či táto zbierka bola predmetom kúpno-predajnej zmluvy a ak áno, kde sa dnes jednotlivé diela nachádzajú. Ak zbierka nebola predmetom predaja, žiadam Vás o vyvinutie maximálneho úsilia na odovzdanie týchto diel do Slovenskej národnej galérie.

S úctou

Príloha: 1x

Vážený pán
Ján Počiatek
minister financií
Ministerstvo financií Slovenskej republiky
BRATISLAVA

Vážený pán
Marek Mad'arič
minister kultúry
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
BRATISLAVA

Zbierka Slovenskej sporiteľne

Vyššie 50 rokov sa budovala zbierka v Slovenskej sporiteľni, v ktorej boli zastúpení umelci rozmanitého založenia a rôzneho významu - veľké a dôležité osobnosti slovenského výtvarného umenia, ktorých tvorba predznamenala vývoj a predurčovala smerovanie do budúcnosti, ale aj skromní, málo známi maliari, ktorí sústredenou prácou prispievali k vyriešeniu výtvarných problémov svojším podielom, a taktiež jedinci, ktorí zostávali poplatní premenlivému vkusu doby. Do dejín patria nielen slávni a všeobecne uznávaní tvorcovia, ktorí presvedčivo dokázali vyjadriť pocity človeka a jeho doby, ale majú v nich nezastupiteľné miesto aj umelci, ktorí odrážali spoločenský vkus istej sociálnej vrstvy. Sú neoddeliteľným kameňom v mozaike nášho umeleckého diania.

Zbierka pozostávala z diel slovenských, moravských, českých a maďarských výtvarných umelcov. Najstaršie dielo pochádzalo z roku 1912, avšak väčšina výtvarných prác pochádzala z obdobia dvadsiatych až štyridsiatych rokov, konkrétne 1200 maliarskych, sochárskych, grafických a fotografických diel.

Základ zbierky tvorili prevody umeleckých diel z bývalých Roľníckych vzájomných pokladníc vo viacerých mestách a mestečkách na Slovensku. Preto bolo ťažisko zbierky práve v období, keď sa roľnícke vzájomné pokladnice rozvíjali, teda v dvadsiatych až štyridsiatych rokoch. Začali sa budovať od roku 1924 z iniciatívy agrárnych politikov.

Mnoho výtvarných prác sa získalo v súvislosti s poskytovaním pôžičiek a úverov, eskontovania zmeniek, šekov, účtov a iných majetkových pohľadávok. Roľnícke vzájomné pokladnice prijímali od umelcov výtvarné diela do úschovy za dočasné splácanie dlhov, alebo vyrovnanie finančných záväzkov. Veľa ráz sa stalo, že niektorí umelci darovali Roľníckej vzájomnej pokladnici svoje dielo. Príkladom môže byť výraz vďaka Jána Hálu, ktorý venoval jednu olejomalbu Roľníckej vzájomnej pokladnici za to, že poskytla úver šesť miliónov korún na výstavbu vyhoreného Važca. Iným príkladom je Štefan Polkoráb, ktorý mal v budove trnavskej novostavby Roľníckej vzájomnej pokladnice v rokoch 1929 a 1934 ateliér. Nájomné väčšinou platil vo forme umeleckých diel. Martin Benka vo vojnových rokoch počas prác na sgrafitách budovy Roľníckej vzájomnej pokladnice v Martine, predal tri svoje umelecké diela.

Kolekcia českého výtvarného umenia sa formovala z rôznych prevodov a darov Českej sporiteľne (Praha, Nymburk, Jičín, Liberec, Uherské Hradište). Najviac výmen sa uskutočnilo v roku 1968 až 1969. V zbierke sa nachádzali diela moravských a českých tvorcov, z toho k najvýznamnejším z hľadiska umeleckej histórie patrili diela Josefa Váchala a Františka Bílka.

Zbierka teda obsahovala diela umelcov patriace do dejín výtvarného umenia, ale aj umelecké práce dokumentárnej a informatívnej hodnoty. V umeleckej zbierke Slovenskej sporiteľne sa dali nájsť výtvarné diela rozmanitých námetových okruhov. Zaujímavým javom bol zriedkavo sa vyskytujúci druh – zátišie (I. Weiner – Kráľ, E. Šimerová, J. Mudroch) a portrét.

Umelecká zbierka Slovenskej sporiteľne bola prvou a jedinou ucelenejšou kolekciou výtvarného umenia na Slovensku mimo pôdy múzeí a galérií. Boli v nej diela, ktoré sa stali

smerodajným meradlom neskoršej tvorby, ktoré rástli z tradícií a súvislostí slovenského umenia, ale zároveň sa zúčastňovali na riešení aktuálnych problémov európskeho vývoja.

V zbierke sa nachádzali diela týchto umelcov:

ALEXÝ, Janko
ANGYAL, Gejza
ANTALOVÁ, Elvira
BÁRTFAY, Tibor
BAZOVSKÝ, Miloš Alexander
BENKA, Martin
BUBÁN, Štefan
BUKOVINSKÝ, Július
ČECHOVÁ, Matilda
ČEMICKÝ, Ladislav
DJURAČKA, Anton
FABINI, Jozef
FULLA, Ľudovít
GALANDA, Mikuláš
GWERK, Edmund
HÁLA, Ján
HANULA, Jozef
HERMÉLY, Viktor
HLOŽNÍK, Vincent
HOFFSTÄDTER, Bedrich
KOLLÁR, Jozsef
KONEČNÝ, Peter
KRIŽAN, Ľudovít
KRÁL, František
MALLÝ, Gustáv
MOUSSON, Theodor Jozef
MRÁZOVÁ, Lea
MUDROCH, Ján
NEMČÍK, Július
ONDEIČKA, Karol
PALUGYAY, Zoltán
POLKORÁB, Štefan
POLÓNYI, Karol
RUTTKAY – NEDECKÝ, Viliam
SATIN, Jozef
SZEMERE, Mikuláš
ŠÁNDORA, Ján
ŠIMEROVÁ – MARTINČEKOVÁ, Ester
VESTENICKÝ, Vladimír
VOTRUBA, Jaroslav
WEINER-KRÁL, Imrich
ZMETÁK, Ernest
ŽELIBSKÝ, Ján